En dykker øver sig i at finde den rette afbalancering i poolen (til højre). En dykker i en tørdragt med en BCD-vinge har to opdriftsmidler så hvilken en skal bruges? (nedenfor).

JOI ITO / FLICKR / CC BY 2.0

Afbalancering

i tørdragt eller i vinge – hvad er bedst?

Tekst af Mogens Braae, Teknisk Udvalg

Spørgsmålet om, hvorvidt en tørdragtsdykker primært bør afbalancere sig i sin vinge/BCD eller i selve tørdragten, deler vandene blandt både nye og erfarne dykkere og instruktører.

Begge metoder har deres fordele og ulemper, og det er derfor i sidste ende op til den enkelte dykker at vurdere, hvad der passer bedst til egen dykkestil og erfaring.

Afbalancering med vinge eller BCD

Langt de fleste tørdragtskurser lærer kursisterne at bruge vingen som primært opdriftsmiddel – og med god grund. Ud over de betjeningsmæssige fordele gør det overgangen lettere for dykkere med erfaring i våddragt. Metoden ændrer nemlig ikke grundlæggende ved, hvordan man allerede er vant til at dykke.

JOE MABEL / WIKIMEDIA / CC BY-SA 3.0

Afbalanceringen sker fortsat i vingen, og der tilføres blot tilstrækkelig luft til tørdragten for at undgå squeeze og sikre komfort.

En anden fordel er, at overskydende luft i vingen let kan dumpes via inflatoren eller dumpventiler, hvilket gør det hurtigt og enkelt at standse en utilsigtet opstigning.

Metoden har dog også sine ulemper. Under et dyk skal der nødvendigvis tilføres luft til tørdragten for at undgå squeeze, og denne luft skal ud under opstigningen. Det betyder, at to opdriftsmidler skal håndteres samtidig, hvilket kræver både rutine og opmærksomhed.

Derudover oplever nogle dykkere, at opdriften med denne metode primært samler sig omkring overkroppen. Det kan gøre det vanskeligere at opnå en horisontal og strømlinet svømmeposition. Samtidig betyder den mindre mængde luft i tørdragten ofte en reduceret isoleringsevne, hvilket øger risikoen for nedkøling – især i koldt vand.

Afbalancering med tørdragten

Nogle dykkere vælger i stedet at bruge tørdragten som deres primære opdriftsmiddel. Det vil sige, at de tømmer vingen for luft ved neddykning og kun bruger den igen i overfladen. Under selve dykket er det udelukkende tørdragten, der håndterer opdriften.

Dette reducerer udstyrskompleksiteten, da man kun skal fokusere på ét opdriftsmiddel. Under opstigningen foregår justeringen af opdriften ved blot

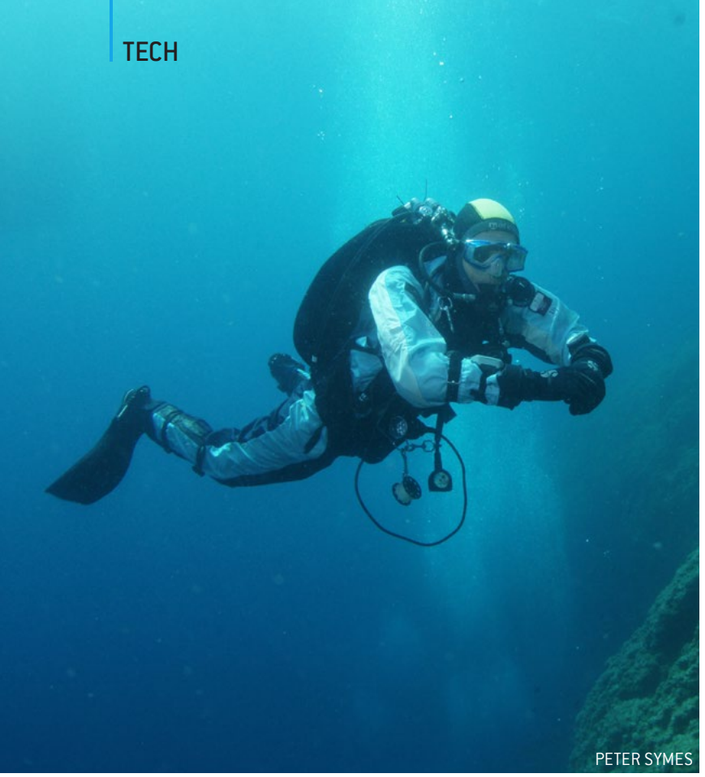

PETER SYMES

PETER SYMES

at løfte venstre overarm, hvor udblæsningsventilen typisk er placeret – enkelt og intuitivt.

Mange oplever også, at opdriften fordeles mere jævnt over hele kroppen ved denne metode, hvilket gør det lettere at opnå en horisontal og strømlinet svømmeposition. Derudover giver den øgede luftmængde i dragten ofte bedre isolering, hvilket kan gøre det lettere at holde varmen under længere eller kolde dyk.

Til gengæld kræver denne metode en vis tilvænning, især for dykkere, der er vant til at bruge BCD'en. Det indebærer en omlæring af tidligere vaner og kræver både tid og erfaring at mestre.

Betragtninger ved begge metoder

Valget mellem de to metoder handler ikke kun om personlig præference – det afhænger også af erfaring, rutine og sikkerhed.

Erfarne dykkere har som regel ingen problemer med at håndtere utilsigtede opstigninger. Skulle det ske, kan en tørdragt hurtigt tømmes for overskydende luft. Rutinerede dykkere er desuden fortrolige med åndedrættets indflydelse på opdrift og vil kunne anvende vejrtrækningen aktivt til at kontrollere positionen i vandet.

Et ofte fremført argument for at bruge vingen som primært opdriftsmiddel er frygten for at få for meget luft i benene – og dermed risikere en feet first-opstigning. Dette kan dog minimeres gennem korrekt blymængde og godt trim, hvor man kun netop er i stand til at holde sit sikkerhedsstop med næsten tomme flasker. Det sikrer, at mængden af luft i dragten forbliver begrænset og håndterbar.

For tekniske dykkere, der foretrækker at bruge tørdragten som primær opdrift, gælder dog en vigtig undtagelse: Ved medbringelse af flere stageflasker bliver vingen nødvendig, da dykkerens vægt ændrer sig markant undervejs. I starten af dykket vil man være væsentligt tungere, og det kræver opdrift ud over, hvad dragten kan klare alene.

Konklusion

Uanset hvilken metode man vælger, er det vigtigt at mestre begge teknikker og kunne anvende dem fleksibelt – afhængigt af dyk, udstyr og forhold. Kendskab til begge metoder giver øget sikkerhed, bedre trim og større komfort i vandet.

AFBALANCERING I TØRDRAGT ELLER I VINGE: FORDELE OG ULEMPER

METODE	FORDELE	ULEMPER
Vinge som primært opdriftsmiddel	• Genkendelig metode ved overgangen som våddragtsdykker • Let at kontrollere og dumpe overskydende luft	• To opdriftsmidler skal håndteres under en opstigning • Opdrift ofte koncentreret omkring overkroppen = ustabilt trim • Mindre luft i dragt = risiko for nedkøling
Tørdragt som primært opdriftsmiddel	• Kun ét opdriftsmiddel skal håndteres under dykket • Simpelt at dumpe overskydende luft ved at løfte venstre arm • Jævn opdriftsfordeling = ofte bedre trim • Bedre isolering	• Kræver mere træning og tilvænning • Risiko for feet first-opstigning ved ukorrekt afvejning • Ved dykning med flere stageflasker skal vingen ofte også anvendes